

Merhaba,

Dergimizin 469. sayısını "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği" konusuna ayırdık. İnşaat sektöründe İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği konusunun fikren ve fiilen güçlendirilmesi mesleğimiz ve meslektaşlarımız açısından oldukça önem taşımaktadır. Tematik sayımızın bu alanda bir boşluğu dolduracağına, İSG konusunda geniş bir tartışma ve fikri üretim zemini açacağına inanıyoruz.

Dergimizi yayına hazırladığımız günlerde Van'da, 23 Ekim 2011 tarihinde 7,2 büyüklüğünde, 9 Kasım 2011 tarihinde 5,6 büyüklüğünde depremler gerçekleşti. Bir doğa olayı olan depremin büyük bir felakete dönüşmesini ne yazık ki yeniden yaşadık. Depremlerde birçok vatandaşımız yaşamını yitirdi, pek çok bina ağır, orta veya az düzeyde hasar aldı. Türkiye'nin yakın geçmişindeki en büyük toplumsal travmalarından biri olan 17 Ağustos 1999 Marmara depreminin ardından henüz yaralarımız sarılmadan hafızalarda büyük yer edinecek ikinci büyük travma yaratan Van depremleri de tarihimize geçti.

Tarihin acı ironisi; yaşadığımız her büyük felaketten kısa süre sonra her şeyi unutuyor, ardından aynı felaketleri değişik biçimlerde yeniden yaşamaya mahkûm oluyoruz. Bizi biz yapan yaşadıklarımızın, acılarımızın, anılarımızın bıraktığı izlerdir, beynimizde yüreğimizde ve geleceğe doğru giderken aklımıza öncülük eden onu tetikleyendir.

Ülkemiz 1900 yılından bu yana 18 büyük deprem yaşadı. Yüz binin üzerinde yurttaşımız hayatını kaybetti ve yaralandı, çok büyük acılar yaşadık ve görünen o ki yeni acılara şahit olmaya devam edeceğiz.

Şüphesiz ki, dünyanın oluşumundan bugüne kadar depremler hep vardı ve bundan sonra da sürekli olacaktır.

Türkiye'de 35 il 1.derece, 22 il 2.derece, 13 il ise 3.derece deprem bölgesinde yer almaktadır. Aktif fay hatları ülkemizi adeta bir ağ gibi sarmıştır ve Türkiye topraklarında yaklaşık 50 milyon kişi 1. derece deprem bölgesinde yaşamaktadır. Yüz binlerce insanımızın can güvenliği deprem tehdidi altındadır. Türkiye ne yazık ki deprem riskinin azaltılması doğrultusunda gerekli ve yeterli adımları atmadığı için her geçen gün yeni trajedilere yaklaşmaktadır. Ancak siyasi erk hala önlem almamakta direnmektedir.

Ülkemizdeki deprem gerçeği karşısında göstermelik adımlar dışında çözümler üretilmemekte, yaşanması muhtemel depremlerin ağır sonuçları kadere havale edilmektedir.

Bir doğa olayı olan depremin can ve mal kaybına yol açmamasını sağlamanın yolu, var olan yapı stokumuzun iyileştirilmesinin yanı sıra geleceğimizi güvence altına alacak sağlıklı bir yapı denetim sisteminden geçmektedir. Bu nedenle Odamız yapı denetim sistemiyle ilgili ısrarcı olma ve konuyu bıkip usanmadan kamuoyu gündemine taşıma kararlığındadır. Yapı denetim sisteminin eksiklikleri giderilerek işlerliğe kavuşturulması yarınlara güvencesi olacaktır.

Doğal afet riskinin en alt düzeyde olduğu Avrupa ülkelerinde bile yapı denetim konusunda gerekli düzenlemeler yapılmışken, büyük depremler yaşayan ve bekleyen ülkemizde yapı güvenliği iktidar nezdinde gerekli ilgiyi görememektedir. Gerekli değişikliklerin ve düzenlemelerin yapılması için siyasi irade kullanılması zorunluluktur. Eğer bu irade kullanılmaz, yapılaşmaya dair yasal düzenlemeler yapılmaz ve yapı denetim sistemi revize edilmez ise ileride yaşayacağımız yıkımın şimdiye kadar yaşananlara göre kat kat fazla olacağı bilinmelidir.

Mühendislik mesleği bilimi ve teknolojiyi insanlığın hizmetine sunmaya çalışır. Bilim ve teknolojinin bugün ulaştığı seviye depremde yıkılmayacak yapıların üretimini sağlayacak düzeydedir. Ancak, bu sorun salt bilimsel ve teknik bir konu olarak ele alınamaz. Başından sonuna kadar tüm yapı üretim sürecinde bu bilginin ve tekniğin uygulanmasını teşvik edecek ve sağlayacak ulusal politikaların, buna uygun yasa ve yönetmeliklerin oluşturulması ve devletin bu konudaki tüm kamusal sorumluluğunu yerini getirmesi gerekmektedir.

Ancak siyasi erk halkımızın yaşamsal sorunlarını çözmek yerine neo-liberal politikalar çerçevesinde toplumsal yaşamı şekillendirmeye çalışmaktadır. Torba yasalarla başlayan Kanun Hükmünde Kararnamelerle devam eden bu dönemde kamu alanı yeniden düzenlenmekte, bakanlıklar bir gecede kapatılıp ve yeniden kurulmaktadır. Kamu idari yapısına tam bir kaos hakim olmuştur. Kamunun tasfiyesi iktidarın fay hattıdır. Bu fay hattında oldukça büyük bir enerji birikmiştir ve yakın zamanda yeni büyük depremlere gebe dir. Siyasi iktidar bir an önce neo-liberalizmin fay hattı üzerine inşa ettiği politikaları ve uygulamaları sonlandırmalıdır.

Öte yandan kararnamelerle, devletin görevlerini sermayeye devrederek serbest piyasanın kâr güdüsüne terk etmeyi hedefleyen “yeniden yapılandırma” sürecine karşı çıkan Odamız ve TMMOB etkisizleştirilmeye çalışılmaktadır.

Kanun Hükmünde Kararnameler ile işlevsizleştirilmeye çalışılan Odamız, depremin yaşandığı ilk günden beri deprem bölgesinde çalışmalarını sürdürmektedir. TMMOB heyeti olarak depremden 2 gün sonra bölge halkıyla dayanışmak ve ilk gözlemlerimizi kamuoyuyla paylaşmak için Van’daydık. Mesleki sorumluluklarımız gereği yaşanan yıkımın nedenlerini basın yayın organları da dâhil olmak üzere her zemin ve platformda ifade ettik. Tüm örgütümüzü harekete geçirerek topladığımız insani yardım malzemelerini bölgeye ulaştırdık.

Depremin ardından Van Şubemiz aracılığıyla ön hasar tespit çalışmalarında yer alma talebimizi Valiliğe ilettik. Ancak Valilik yeterli uzman kadroya sahip olduklarını belirterek talebimizi reddetti.

Yaşanan yeni acıların ardından kurumlar arası işbirliğinin önemi anlaşıldı ve Valilik geçtiğimiz haftalarda İnşaat Mühendisleri Odasından hasar tespit çalışmaları için gönüllü mühendis talebinde bulundu.

Bu ortaklaşa çalışmanın ilk adımı 28 Kasım 2011 tarihi itibarı ile Van’a giden gönüllü uzman kadrolarımızdan oluşan ilk ekip tarafından atılmıştır. Van’da binaların taşıyıcı sistemlerine ilişkin durum tespit çalışmalarına başlayan gönüllü meslektaşlarımız hayatın normale dönebilmesi için elinden gelen çabayı göstermektedir.

Kış koşullarında Van halkının yaşadığı bütün olumsuzluklara ortak olarak, mesleki sorumluluğunu yerine getirme gayreti gösteren Odamız, gücünü aldığı üyelerinin çabaları ve insanlığa duyduğu inancı ile bilimi ve tekniği harmanlayarak, cesaretle adım atmaktan geri durmamıştır, durmayacaktır. İnşaat Mühendisleri Odası mücadele geleneğini, parçası olduğu toplumun sorunlarından kendisini ayrı görmeyerek ve gelecek güzel günlere duyulan özlemlerle sürdürmektedir.

Depremlerin, büyük yıkımlar ve ölümlerle sonuçlanması bir kader değildir. Bilim, deprem ve ölümün zorunlu bir ilişkisinin olmadığını söylemektedir. Buradaki hayati nokta, bir deprem ülkesinde, deprem gerçeğine göre planlanmış yapı üretim ve denetim sisteminin hayata geçirilip geçirilmediği, bilimin ortaya koyduğu gerçeklere göre adım atılıp atılmadığıdır.

Toplumsal hafızamızın körleşmeye yüz tuttuğu ve iktidarlar tarafından bunun bir zaaf olarak görülüp üzerinden atlanmaya ve sorumluluklardan sıyrılmaya çalışıldığı zamanları artık geride bırakmanın vakti gelmiştir. Depremlerden sonra yaşanan felaketler bir kader değildir. Çözüm de, aklın ve bilimin önderliğinde “önce insan” diyerek atılacak adımlarda gizlidir.

İMO Yönetim Kurulu